

Херсонський державний
аграрний університет

Kherson State Agrarian
University

МАТЕРІАЛИ

**II Міжнародної науково-практичної
конференції**

the 2nd International Scientific and Practical Conference

**«ВПЛИВ КЛІМАТИЧНИХ ЗМІН НА
ПРОСТОРОВИЙ РОЗВИТОК
ТЕРИТОРІЙ ЗЕМЛІ: НАСЛІДКИ ТА
ШЛЯХИ ВИРІШЕННЯ»**

**The impact of climate change on spatial development of Earth's
territories: implications and solutions**

13-14 червня 2019 року

June 13-14, 2019

Херсон - 2019

II Міжнародна науково-практична конференція «Вплив кліматичних змін на просторовий розвиток територій землі: наслідки та шляхи вирішення»

УДК 332.33 : 551.58
В80

Вплив кліматичних змін на просторовий розвиток територій Землі: наслідки та шляхи вирішення: Збірник наукових праць II Міжнародної науково-практичної конференції (Херсон, 13-14 червня 2019 року). – Херсон: ДВНЗ «ХДАУ», 2019 – 234 с.

ISBN 978-966-97932-0-1

У збірнику розміщено матеріали, в яких узагальнено результати II Міжнародної науково-практичної конференції. Розглянуто актуальні проблеми та напрямки впливу кліматичних змін на просторовий розвиток територій Землі, встановлення контактів між вченими різних країн, обмін дослідницьким досвідом.

Конференція проведена у межах кафедральної теми: «Сучасні еколого-економічні проблеми природокористування Херсонської області за умов кліматичних змін (номер державної реєстрації 0118U007196).

Рекомендується науковцям, державним службовцям, підприємцям, громадським діячам, викладачам, студентам та аспірантам.

Друкується за рішенням вченої ради факультету водного господарства, будівництва та землеустрою ДВНЗ «Херсонський державний аграрний університет» (протокол № 10 від 27 червня 2019 р.)

Головний редактор: Яремко Ю.І., д.е.н., професор кафедри землеустрою, геодезії та кадастру

Відповідальний секретар: Дудяк Н.В., к.е.н., доцент кафедри землеустрою, геодезії та кадастру

Технічний секретар: Мацієвич Т.О., к.е.н., доцент кафедри землеустрою, геодезії та кадастру

Організатори випуску збірника:

Кафедра «Землеустрою, геодезії та кадастру» ДВНЗ «Херсонський державний аграрний університет

Думки авторів публікацій можуть не збігатися з думками і позицією редакції.

Тези доповідей друкуються в авторській редакції. Автори несуть відповідальність за зміст поданих матеріалів, достовірність наведених фактів, посилань, правопис власних імен тощо.

Редакція не несе відповідальності за зміст публікацій.

© ДВНЗ «ХДАУ», колектив авторів, 2019

ЗМІСТ

Секція 1. Адаптація державної політики в сфері управління та охорони земельними ресурсами до кліматичних змін

ЖУКОВСЬКА А.Ю. ЕКОЛОГІЧНА СКЛАДОВА ІНКЛЮЗИВНОГО РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІЙ.....	10
КУЛЬЧІЙ І.О. ВРАЗЛИВІСТЬ МІСТА ПОЛТАВИ ДО ЗМІН КЛІМАТУ.....	14
МОСОРА Л.С. ДЕРЖАВНА ПОЛІТИКА ЛІКВІДАЦІЇ НАСЛІДКІВ НАДЗВИЧАЙНОЇ СИТУАЦІЇ В УКРАЇНІ.....	16
ТОЛУБ'ЯК В.С. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОГО УПРАВЛІННЯ ЗЕМЕЛЬНИМИ РЕСУРСАМИ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ.....	18
ФОКІНА С.В., ПЄСКОВ І.В., СЕІТОВ С.Ю. АДАПТАЦІЯ ДЕРЖАВНОГО КОНТРОЛЮ В СФЕРІ УПРАВЛІННЯ ЗЕМЛЯМИ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПРИЗНАЧЕННЯ ДО КЛІМАТИЧНИХ ЗМІН.....	22
ЯРОВА Б.М., ОПЕНЬКО І.А. ЛІСИ ЄВРОПИ ТА УКРАЇНИ: ДИНАМІКА ЗМІН, ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ.....	25

Секція 2. Застосування ГІС, технологій ДЗЗ та геодезично-картографічного забезпечення для моделювання та оцінки стану земельних ресурсів в умовах мінливості клімату

ДУДЯК Н.В., СОКОЛОВА М.П., ВЕРЕШ В.В. ЗАСТОСУВАННЯ ГІС ТЕХНОЛОГІЙ ДЛЯ ЕФЕКТИВНОГО МОДЕЛЮВАННЯ ТА ОЦІНКИ СТАНУ ЗЕМЕЛЬНИХ РЕСУРСІВ В УМОВАХ МІНЛИВОСТІ КЛІМАТУ.....	27
ІВАНОВ Є.А., КОВАЛЬЧУК І.П. ДИСТАНЦІЙНИЙ МОНІТОРИНГ ЗОН ЗАТОПЛЕННЯ І ПІДТОПЛЕННЯ У ВУГЛЕДОБУВНИХ БАСЕЙНАХ В УМОВАХ МІНЛИВОСТІ КЛІМАТУ.....	30
ЛАВРЕНКО Н.М., ЯЦЕНКО В.М., МАГАЛЯС В.А. СУЧАСНІ МЕТОДИ МОДЕЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА, ЇХ НЕДОЛІКИ ТА ПЕРЕВАГИ.....	33
ЛАДИЧУК Д.О., ШАПОРІНСЬКА Н.М. ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ГЕОІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ПРИ УПРАВЛІННІ ЯКІСТЮ ҐРУНТІВ.....	36
МАЦІЄВИЧ Т.О., КРУПІЦА Д.О., КОВТОНЮК Є.В. МОНІТОРИНГ СТАНУ АГРОКЛІМАТИЧНИХ РЕСУРСІВ ХЕРСОНСЬКОЇ ОБЛАСТІ	39
МКРТЧЯН О.С., КОВАЛЬЧУК І.П. ДОСЛІДЖЕННЯ НОВІТНІХ КЛІМАТИЧНИХ ЗМІН В ЗАХІДНОМУ РЕГІОНІ УКРАЇНИ ТА ЇХНЄ ПРАКТИЧНЕ ЗНАЧЕННЯ.....	44

МУРСАЛИЕВ ОКТАЙ КУЛИ ОГЛЫ ЦИФРОВАЯ ОБРАБОТКА И УПРАВЛЕНИЕ ГРАВИМЕТРИЧЕСКИХ ИЗМЕРЕНИЙ.....	47
НЕЖЛУКЧЕНКО Т.І., НЕЖЛУКЧЕНКО Н.В., МАМЕДОВ С.М. ВПЛИВ КЛІМАТИЧНИХ ПОКАЗНИКІВ НА ВОВНОВУ ПРОДУКТИВНІСТЬ ОВЕЦЬ ТАВРІЙСЬКОГО ТИПУ АСКАНІЙСЬКОЇ ТОНКОРУННОЇ ПОРОДИ.....	50
ПАСТУШЕНКО П.П. ЗАПРОВАДЖЕННЯ СИСТЕМИ СТАНДАРТИЗАЦІЇ ЗЕМЛЕВПОРЯДНОЇ ТА ГЕОДЕЗИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ, ЯК ЗАПОРУКА НАДАННЯ ЯКІСНИХ ПОСЛУГ У СФЕРІ ЗЕМЕЛЬНИХ ПРАВОВІДНОСИН ТА СТВОРЕННЯ УМОВ ДЛЯ РАЦІОНАЛЬНОГО ВИКОРИСТАННЯ ЗЕМЕЛЬНИХ РЕСУРСІВ В УКРАЇНІ.....	53
ПІЧУРА В.І., КУШНЕРЕНКО В.Г., АРХАНГЕЛЬСЬКА М.В., БРАГА К.А. БІОКЛІМАТИЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ І КОРМОВА БАЗА ДЛЯ ВІВЧАРСТВА ХЕРСОНСЬКОЇ ОБЛАСТІ.....	57
ПОЛЬОВА І.С. ВПЛИВ КЛІМАТИЧНОЇ НЕСТАБІЛЬНОСТІ НА ПРОЦЕСИ ГРУНТОУТВОРЕННЯ ПРИСИВАШІЩА.....	60
ЯРЕМКО Ю.І., ЯЦЕНКО В.М., МАРТИНОВ І.М. РОЗРОБКА МЕТОДИКИ СПОСТЕРЕЖЕНЬ ЗА ДЕФОРМАЦІЯМИ БУДІВЕЛЬ ТА СПОРУД ХЕРСОНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО АГРАРНОГО УНІВЕРСИТЕТУ.....	63
ПОЛЬОВА І.С., ФОКІНА С.В., АРНАУТОВА О.Ю. ЗАЛЕЖНІСТЬ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ СПЕЦІАЛІЗАЦІЇ ХЕРСОНСЬКОЇ ОБЛАСТІ ВІД КЛІМАТИЧНИХ УМОВ	73
ЯЦЕНКО В.М., ЯРЕМКО Ю.І., ДУДЯК Н.В. МОНІТОРИНГ ДЕФОРМАЦІЙ ЗЕМНОЇ ПОВЕРХНІ, БУДІВЕЛЬ ТА СПОРУД ХЕРСОНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО АГРАРНОГО УНІВЕРСИТЕТА.....	75

Секція 3. Екологічні та соціально-економічні аспекти сталого розвитку в умовах сучасних кліматичних змін

АББАСОВ АНАР ВАХИД ОГЛЫ ВЛИЯНИЕ ИЗМЕНЕНИЯ КЛИМАТА НА СЕЛЬСКОЕ ХОЗЯЙСТВО В АЗЕРБАЙДЖАНЕ.....	82
АКПЕРОВА УЛЬКЕР ЗАКИР КЫЗЫ ПРИЧИНЫ УМЕНЬШЕНИЯ ФОРМ ВОПЛОЩЕНИЯ АЗОТНОЙ КИСЛОТЫ В ПСЕВДОПОДЗОЛЬНЫХ ЖЕЛТЫХ ЗЕМЛЯХ.....	85
АЛМАШОВА В.С., КОВШАКОВА Т.С. АГРОЕКОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ВИРОЩУВАННЯ ГОРОХУ НА ПІВДНІ УКРАЇНИ В УМОВАХ ЗБАЛАНСОВАНОГО ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ.....	89
БАБАЕВА УЛЬКЯР АЛЛАХЯР КЫЗЫ ЭФФЕКТИВНОЕ ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ПОЧВ В ЛЕНКОРАНСКО-АСТАРИНСКОМ ЭКОНОМИКО-ГЕОГРАФИЧЕСКОМ РЕГИОНЕ	92

БАГИРОВА ТЕРАНЕ АДІЛ КЫЗЫ ЭФФЕКТИВНОСТЬ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ЗЕМЕЛЬНЫХ РЕСУРСОВ В АЗЕРБАЙДЖАНЕ.....	96
БОЙКО Л.І., МАЦІЄВИЧ Т.О., КРАВЧЕНКО Ю.І. ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ КАДАСТРОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ.....	98
ГАДЖИЕВА АЙГЮН АЛИМ КЫЗЫ МЕСТО ХЛОПКА В СТРУКТУРЕ ПОСЕВНЫХ ПЛОЩАДЕЙ И РАЗВИТИЕ ХЛОПКОВОДСТВА В АЗЕРБАЙДЖАНЕ.....	101
ДЖАФАРОВА РАИБА МАМЕДБАГИР КЫЗЫ, АББАСОВА ЕГАНА АЗИЗ КЫЗЫ РОЛЬ ПРОИЗВОДСТВЕННОЙ КООПЕРАЦИИ В ЭФФЕКТИВНОМ ИСПОЛЬЗОВАНИИ ЗЕМЕЛЬНЫХ РЕСУРСОВ В СЕЛЬСКОМ ХОЗЯЙСТВЕ.....	104
КЛОК С.В. ОБ ИЗМЕНЧИВОСТИ ОТДЕЛЬНЫХ ХАРАКТЕРИСТИК АТМОСФЕРЫ.....	108
КРУПЦА Д.О., ПЄСКОВ І.В., МАРТИНОВ І.М. ВИЗНАЧЕННЯ РИНКОВОЇ ВАРТОСТІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ЗЕМЕЛЬ В УМОВАХ МОРАТОРІЮ НА ПРИКЛАДІ ХЕРСОНСЬКОЇ ОБЛАСТІ.....	110
МАЛАНЧУК М.С., СТАРУШИК І.М. УПРАВЛІННЯ ТА РАЦІОНАЛЬНЕ ВИКОРИСТАННЯ ЗЕМЕЛЬ ВОДНОГО ФОНДУ.....	114
МАЛАЩУК О.С., МОВЧАН Т.В. РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ЗОНУВАННЯ РЕКРЕАЦІЙНОГО ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯ.....	118
МЕЛЬНИК М.А., ШУКАЙЛО С.П., ЖУЖА В.В. ВПЛИВ ГЛОБАЛЬНИХ ЗМІН КЛІМАТУ НА ЕВОЛЮЦІЮ ҐРУНТОВОГО ПОКРОВУ ХЕРСОНСЬКОЇ ОБЛАСТІ ТА РОЗРОБКА ЗАХОДІВ ЙОГО АДАПТАЦІЇ.....	121
НАДТОЧІЙ Л.М., САВЕНЕЦЬ М.В., ДВОРЕЦЬКА І.В., БАШТАННІК М.П. МІЖРІЧНА МІНЛИВІСТЬ ЗАБРУДНЮЮЧИХ РЕЧОВИН В АТМОСФЕРІ ПРОМИСЛОВИХ МІСТ УКРАЇНИ.....	124
НАЗАРОВА НИГАР ГАДИКИШИ КЫЗЫ ВЛИЯНИЯ РАЗЛИЧНЫХ ПИТАТЕЛЬНЫХ ВЕЩЕСТВ НА МЕХАНИЧЕСКИЙ СОСТАВ ПРОДУКТОВ ЧАЕВОГО РАСТЕНИЯ.....	127
НЕЖЛУКЧЕНКО Т.І., НЕЖЛУКЧЕНКО Н.В., ПАПАКІНА Н.С., КАЧУР І.А. СПОСІБ ЗНИЖЕННЯ ВПЛИВУ ВИСОКИХ ТЕМПЕРАТУР НА ПРОДУКТИВНІСТЬ ТВАРИН.....	130
ОШУРОК Д.О. ШВИДКІСТЬ ВІТРУ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ВІДКРИТОЇ МІСЦЕВОСТІ.....	133
ПАВЛОВСЬКА Т.С., ФЕДЧИК А.П. ДИНАМІКА ТРИВАЛОСТІ СОНЯЧНОГО СЯЙВА У ВОЛИНСЬКІЙ ОБЛАСТІ.....	136
ПАНФІЛОВА А. В. ОЦІНКА ВПЛИВУ ПОГОДНО - КЛІМАТИЧНИХ УМОВ НА УРОЖАЙНІСТЬ ЯЧМЕНЮ ЯРОГО.....	140
ПИСАРЕНКО Л.А. ОЦІНКА ВМІСТУ CO ₂ У БОРЕАЛЬНИХ ЛІСАХ В УМОВАХ СУЧАСНИХ КЛІМАТИЧНИХ ЗМІН.....	143
ПОДАКОВ Є.С. ОСОБЛИВОСТІ ВПЛИВУ НА МІЖНАРОДНУ ТОРГІВЛЮ ГЛОБАЛЬНИХ КЛІМАТИЧНИХ ЗМІН	145

II Міжнародна науково-практична конференція «Вплив кліматичних змін на просторовий розвиток територій землі: наслідки та шляхи вирішення»

3. Водні ресурси: використання, охорона, відтворення, управління / [Яцик А.В., Грищенко Ю.М., Волкова Л.А., Пашенюк І.А] – К.: Генеза, 2007. – 360с

4. Водні ресурси у вимірах природного багатства України. / [М. А. Хвесик та ін.; за заг. ред. М. А. Хвесика]; НАН України, Держ. установа «Ін-т економіки природокористування та сталого розвитку НАН України». – Київ: Ін-т економіки природокористування та сталого розвитку, 2016. – 108 с.

5. Економіка водокористування: навч. посіб./ В.І. Павлов [та ін.]; Акад. екон. Наук України, Хмельниц. Обл. екол. – натураліст. центр учнівської молоді.- Вид. 2-ге, випр. і допов. – Хмельницький: Поліграфіст-2, 2010. – 239 с.

Малащук О.С.

к.е.н., доцент

Одеського державного аграрного університету,

м.Одеса, Україна

Мовчан Т.В.

к.е.н., доцент

Одеського державного аграрного університету,

м. Одеса, Україна

РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ЗОНУВАННЯ РЕКРЕАЦІЙНОГО ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯ

У напрямку вдосконалення засад нормативно-правового підґрунтя використання рекреаційних територій, важливим аспектом виступає необхідність диференціації рекреаційних земель з врахуванням напрямків його використання.

Нами запропоновано комплексний підхід до формування механізму зонування земель рекреаційного призначення, який повинен базуватися на трансформації відносин власності, а саме чітке розмежування форм власності та видів використання рекреаційних територій. Адже в сфері приватизації питання використання та розширення рекреаційних територій не регламентовані.

Враховуючи специфіку та багатогранність використання рекреаційних земель, нами було розроблено пропозиції щодо розподілу рекреаційних територій на еколого-економічні зони з відповідно дозволеними видами діяльності у кожній з них.

Запропоноване еколого-економічне зонування рекреаційних територій вимагає чіткої диференціації та виділення об'єктів, які можуть розташовуватися на відповідних землях. Містяться також напрями використання та перелік об'єктів, що передбачено розміщувати у конкретних зонах. Пропозиції щодо забезпечення збалансованого рекреаційного землекористування наведено в табл. 1.

Таблиця 1

Рекомендації щодо формування системи зонування рекреаційного землекористування

Назва зони	Обґрунтування	Використання
1	2	3
зона сезонного проживання населення	забезпечення рекреаційних потреб; збільшення інвестиційної привабливості територій; підвищення рекреаційної цінності територій; регулювання економічного механізму раціоналізації рекреаційного землекористування	дачні та садові будинки
охоронні обмеженого використання зони	відповідність використання територій вимогам нормативно-правових актів; захист населення від шкідливого впливу режимоутворюючих об'єктів; охорона територій обмеженого використання	захисні зелені смуги, споруди альтернативних джерел енергії, марковані траси, споруди обслуговування
зелені зони короткочасного відпочинку	недостатня забезпеченість відповідними територіями; задоволення потреб населення; захист ґрунтів; охорона видового різноманіття тварин та рослин; підвищення атрактивності територій; сприяння оздоровленню населення	майдани відпочинку, сквери, бульвари, парки, озеленені стежки
лікувально-оздоровча зона	безпосередня близькість водних, лісових, інших природних об'єктів; забезпечення сукупного ефекту від рекреаційного комплексу; збільшення інвестиційної привабливості територій	пансіонати, санаторії, будинки відпочинку, кемпінги, оздоровчі табори, оздоровчі траси
культурно-розважальна зона	задоволення потреб населення у культурно-розважальних заходах; збільшення інвестиційної привабливості територій; зростання кількості податкових цільових надходжень до бюджетів	видовищні установи, клубні установи, центри дозвілля, концертні зали, цирку, кінотеатри, парки розваг
комерційно-економічна зона	потреби відпочиваючого населення; необхідність розміщення відповідної інфраструктури; зайнятість населення; економічний розвиток території	мотелі, заклади харчування, банки, установи обслуговування, ринкові комплекси, магазини, торгові «точки»
естетико-пізнавальна зона	рекреаційна цінність територій; збільшення видового різноманіття; естетичне просвітництво; захист ґрунтів; збільшення інвестиційної привабливості територій	ботанічні сади, зоологічні сади, туристичні об'єкти (екологічні стежки, туристичні траси), архітектурно-планувальні місцевості
господарська зона	необхідність розміщення технічної інфраструктури на території; перевага концентрації відповідних об'єктів на малій території для забезпечення збереження рекреаційно цінних територій; забезпечення раціональної диференціації територій для формування досконалого фінансово-економічного механізму управління	адміністративні споруди, пральні, бані, пожежне депо, рятувально-медичні пункти, заклади побутового обслуговування, відділення зв'язку

Еколого-економічне зонування рекреаційних територій та чітке розмежування відповідних видів діяльності й сфери використання земель позитивно вплине на економічний, екологічний, соціальний та естетичний розвиток рекреаційної галузі,

адже завдяки такому підходу має місце розробка якісно нової стратегії економічного, соціального та екологічного розвитку рекреаційних територій. Організаційні аспекти зонування повинні бути відображені у методиках та порядку оцінки відповідних земель.

Список літератури

1. Агроекологічні, соціальні та економічні аспекти створення й ефективного функціонування екологічно стабільних територій: колективна монографія / за ред. П.В. Писаренка, Т.О Чайки, О.О, Ласло. – П.: Видавництво «Сімон», 2016. – 124 с.
2. Рекреационное использование территории и охрана лесов. – М.: Лесн. пром., 1986. – 156 с.
3. Смаль І.В. Основи географії рекреації і туризму/ І.В. Смаль. – Ніжин: Вид-во НДПУ, 2004. 264 с.
4. Теоретичні та прикладні аспекти рекреаційного природокористування в Україні монографія / К. Кілінська, В. Руденко, Н. Аніпко та ін. – Чернівці: Чернівецький національний університет ім. Юрія Федьковича, 2010. – 250 с.
5. Третяк А. М. Екологія землекористування: теоретико-методологічні основи формування та адміністрування / А. М. Третяк . – Х.: Грінь Д.С., 2012. – 440 с.
6. Третяк А.М. Природні рекреаційні ресурси України: стан використання та потенціал / А.М. Третяк, Г.В. Гребенник // Землевпорядний вісник. – 2014. – № 8. – С. 41–45.
7. Третяк А.М. Сутність та поняття економіки рекреаційного землекористування у сфері природокористування в умовах нових земельних відносин /А.М. Третяк, Г.В. Будзович // Землеустрій, кадастр та моніторинг земель. - № 1_2, 2014. – с.25–29.